

WOJEWODA LUBELSKI

**Rozstrzygnięcie nadzorcze Nr PN- II.4131. 419.2016
Wojewody Lubelskiego**

z dnia 6 grudnia 2016 r.

stwierdzające nieważność uchwały Nr XX/127/2016 Rady Miasta Lubartów z dnia 28 października 2016r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również tryb ich pobierania, w części obejmującej § 3, § 7 ust. 1 w brzmieniu: „w szczególności”, § 7 ust. 1 pkt 5 w brzmieniu: „lub inne przyczyny znacznie zwiększające koszty utrzymania osoby korzystającej z usług”.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XX/127/2016 Rady Miasta Lubartów z dnia 28 października 2016r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również tryb ich pobierania, w części obejmującej § 3, § 7 ust. 1 w brzmieniu: „w szczególności”, § 7 ust. 1 pkt 5 w brzmieniu: „lub inne przyczyny znacznie zwiększające koszty utrzymania osoby korzystającej z usług”.

Uzasadnienie

Uchwała Nr XX/127/2016 została doręczona organowi nadzoru w dniu 7 listopada 2016r.

Przedmiotowa uchwała została podjęta na podstawie art. 50 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.).

Zgodnie z tym przepisem, rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

Uchwała podjęta na podstawie wyżej wskazanego przepisu jest aktem prawa miejscowego, co oznacza, że obowiązują ją rygory przewidziane dla aktów normatywnych, obowiązujących na obszarze działania organów, które je ustanowiły.

W konsekwencji, postanowienia tej uchwały w szczególności nie mogą wykraczać poza zakres ustawowego upoważnienia do jej wydania, być niezgodne z innymi powszechnie obowiązującymi przepisami prawa ani powtarzać regulacji w tych przepisach zawartych. Naruszenie któregokolwiek z wymienionych wymogów będzie, co do zasady, skutkowało nieważnością wadliwego postanowienia uchwały. Tego rodzaju wady legislacyjne są bowiem traktowane w utrwalonym orzecznictwie sądów administracyjnych jako przypadki istotnego naruszenia prawa (zob. wyrok NSA z 30 września 2009r., sygn. akt II OSK 1077/09).

Stosownie do § 3 przedmiotowej uchwały, zakres i wymiar usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz okres i miejsce ich świadczenia ustala się w oparciu o:

- 1) ocenę sytuacji życiowej, w tym potrzeby osoby ubiegającej się o usługę, przeprowadzoną na podstawie wywiadu środowiskowego;
- 2) ocenę możliwości zapewnienia pomocy i opieki przez rodzinę;

W ocenie organu nadzoru powyższe regulacje zostały podjęte z przekroczeniem granic upoważnienia wynikającego z art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej.

Rada gminy nie posiada bowiem uprawnień do określenia kryteriów, w oparciu o które zostanie ustalony zakres, wymiar, okres oraz miejsce świadczenia usług. To ośrodek pomocy społecznej, jak wynika z art. 50 ust. 5 ww. ustawy przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia.

Wskazać należy ponadto, iż o potrzebie przeprowadzenia wywiadu środowiskowego postanowił już ustawodawca w art. 106 ust. 4 ustawy. Zgodnie z tym przepisem decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia, z wyjątkiem decyzji o odmowie przyznania biletu kredytowanego oraz decyzji w sprawach cudzoziemców, o których mowa w art. 5a, wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Zgodnie z § 7 ust. 1 uchwały, w szczególnie uzasadnionych przypadkach osoby zobowiązane do ponoszenia odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi mogą zostać zwolnione częściowo lub całkowicie z ponoszenia opłat, *w szczególności* ze względu na:

- 1) konieczność ponoszenia opłat za więcej niż jeden rodzaj usług lub za więcej niż jedną osobę w gospodarstwie domowym korzystającą z usług;
- 2) konieczność ponoszenia udokumentowanych wydatków związanych z zapewnieniem świadczeniobiorcy lub osobie pozostającej w gospodarstwie domowym dodatkowej opieki;
- 3) konieczność ponoszenia opłat za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej, ośrodka wsparcia lub innej placówce;
- 4) ponoszenie stałych, kosztownych i udokumentowanych wydatków na leki i leczenie, rehabilitację, zakup sprzętu rehabilitacyjnego;
- 5) zdarzenie losowe *lub inne przyczyny znacznie zwiększające koszty utrzymania osoby korzystającej z usług.*

W ocenie organu nadzoru powyższa regulacja nie wypełnia dyspozycji wynikającej z art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej.

Treść § 7 ust. 1 uchwały wskazuje, że Rada Miasta Lubartów nie wymieniła w sposób kompleksowy przesłanek, od których zależy częściowe lub całkowite zwolnienie z odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

O ile bowiem przepis § 7 ust. 1 uchwały wymienia przesłanki częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, o tyle użyty w tym przepisie zwrot : „*w szczególności*” wskazuje na to, iż są inne, nie określone w tym przepisie przesłanki zwolnienia od tej opłaty. Taki zapis uchwały wprowadza zatem swobodne uznanie organu stosującego uchwałę przy rozpatrywaniu wniosku o zwolnienie z opłaty za usługi opiekuńcze i skutkuje brakiem pełnej realizacji upoważnienia ustawowego.

Rada gminy powinna tak określić okoliczności występujące po stronie uprawnionego do korzystania z usług opiekuńczych uzasadniające całkowite bądź częściowe zwolnienie z opłat, aby Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej wiedział, jakimi kryteriami ma się kierować dokonując zwolnienia.

Powyższą argumentację należy odnieść również do § 7 ust. 1 pkt 5 uchwały, gdzie wśród warunków zwolnienia z ponoszenia odpłatności Rada Miasta wymieniła *inne przyczyny znacznie zwiększające koszty utrzymania osoby korzystającej z usług.*

Użyte w kwestionowanym przepisie uchwały sformułowanie "*inne przyczyny znacznie zwiększające koszty utrzymania*" pozostawia do swobodnego uznania Kierownika OPS w Lubartowie ocenę zaistniałych okoliczności. Rada bowiem nie określiła w podjętym przez siebie akcie, które przyczyny uznaje za zwiększające koszty utrzymania rodziny i to w stopniu znacznym.

Tymczasem rada gminy powinna tak określić okoliczności występujące po stronie uprawnionego do korzystania z usług opiekuńczych uzasadniające całkowite bądź częściowe zwolnienie od opłat, aby Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej wiedział, jakimi kryteriami ma się kierować dokonując zwolnienia.

Jako akt prawa miejscowego uchwała winna być zredagowana w taki sposób, by dla przeciętnego adresata była zrozumiała, tzn. by adresat danego przepisu wiedział, w jaki sposób ma się zachować i nie miał żadnych wątpliwości, co do tego, jaką regułą postępowania wyznacza dany przepis, a organ stosujący ten przepis (kierownik ośrodka pomocy społecznej) wiedział, w jaki sposób go zinterpretować. Przepis prawa

miejscowego musi być sformułowany w sposób precyzyjny i czytelny, tak by wynikało z niego, kto, w jakich okolicznościach i jak powinien się zachować, żeby osiągnąć skutek wynikający z tego przepisu. Adresat aktu nie może być zaskakiwany treścią nieostrych przepisów. Zakres uchwały winien zapewnić taki sam poziom praw i obowiązków dla adresatów znajdujących się w identycznej sytuacji. Oznacza to, że zasady odpłatności za usługi winny być tak ustalone, żeby ci, spośród mieszkańców gminy, którzy spełniają podstawowe kryteria przedmiotowe, od których zależy obniżenie odpłatności, mieli równe szanse na czynienie o to starań.

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzenie nieważności uchwały Nr XX/127/2016 we wskazanym zakresie, jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

w/z WOJEWODY LUBELSKIEGO

Robert Gmitruczuk
WICEWOJEWODA

Otrzymują:

- 1) Burmistrz Miasta Lubartów
- 2) Przewodniczący Rady Miasta Lubartów